

Opinie na temat ograniczenia liczby kadencji władz w samorządach

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

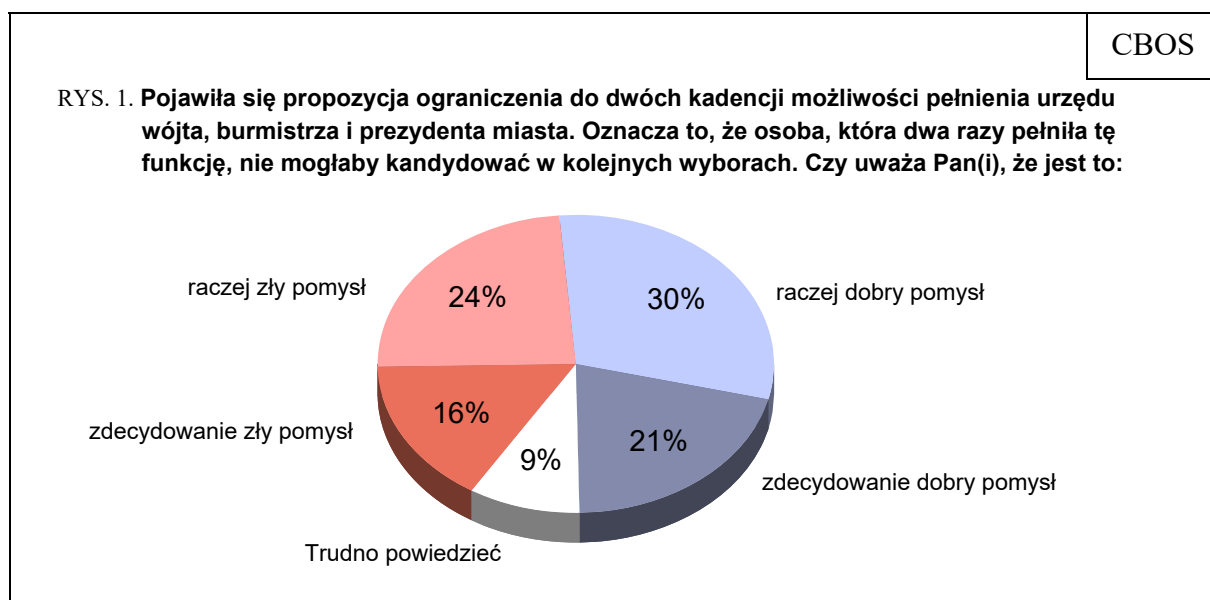
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2017 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Niedawno w dyskursie publicznym ponownie pojawiła się kwestia ograniczenia liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. W naszym ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy badanych, co sądzą o propozycji ograniczenia do dwóch liczby kadencji w samorządach, a także – czy ograniczenia te powinny dotyczyć obecnie pełniących te funkcje czy też dopiero władz wybranych w najbliższych wyborach samorządowych. Interesowało nas również, jak badani odnoszą się do pomysłu, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wydłużyć czas ich trwania z czterech do pięciu lat.

Opinie badanych na temat ograniczenia do dwóch liczby kadencji władz wykonawczych w samorządach są podzielone, niemniej jednak zwolennicy takiego rozwiązania przeważają nad jego przeciwnikami. Połowa ankietowanych (51%) opowiada się za wprowadzeniem tego typu ograniczenia, natomiast dwie piąte (40%) jest temu przeciwnych. Relatywnie niewiele osób nie ma wyrobionego zdania na ten temat.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (321) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 2–9 lutego 2017 roku na liczącej 1016 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że pomysł ten zyskuje stosunkowo duże poparcie wśród ludzi młodych, mających od 18 do 34 lat (61% badanych w wieku 18–24 lata i 58% w wieku 25–34 lata uważa, że to dobry pomysł), mieszkańców miast od 100 tys. do 500 tys. ludności (56%) oraz mieszkańców wsi (54%), a biorąc pod uwagę wykształcenie – wśród respondentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym (56%), uwzględniając zaś położenie materialne – wśród badanych z gospodarstw domowych o dochodach na osobę nieprzekraczających 1400 zł (od 55% do 60% w zależności od kategorii dochodowej). Z kolei sprzeciw wobec tego pomysłu częściej niż pozostali wyrażają ankietowani w wieku 35–44 lata (53% uważa, że to zły pomysł), mieszkańcy największych miast (47%), ankietowani z wykształceniem średnim i wyższym (odpowiednio: 42% i 43%), badani z gospodarstw domowych o dochodach na osobę wynoszących co najmniej 1400 zł (45% – 48% w zależności od kategorii dochodowej) – zob. tabele aneksowe.

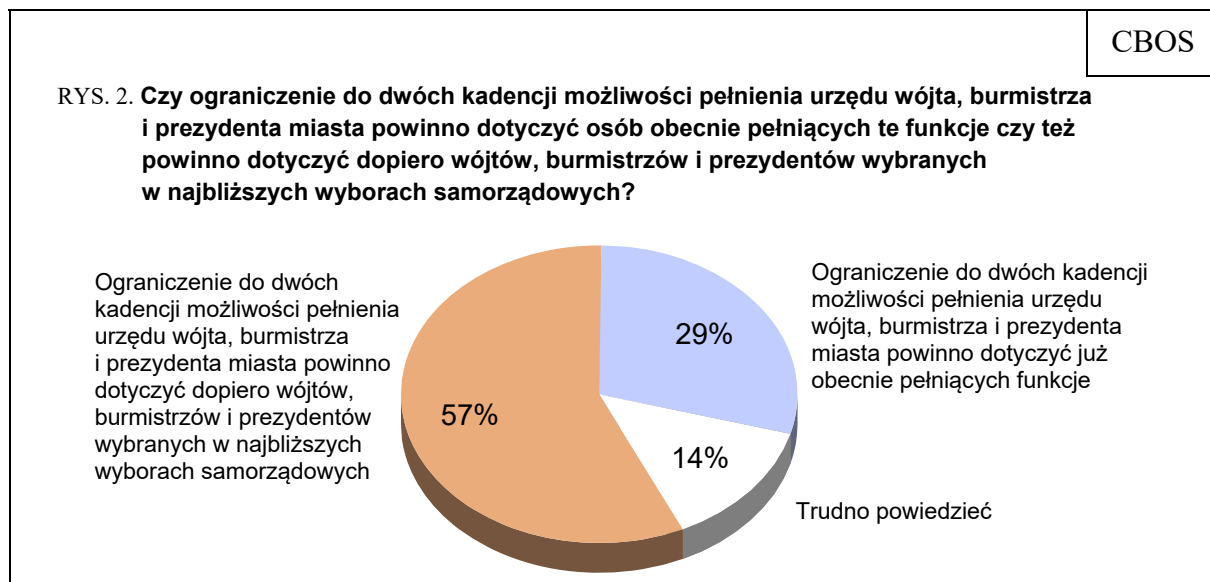
Stosunek do proponowanych zmian w największym stopniu zależy jednak od poglądów i preferencji politycznych. Wyraźnie częściej niż pozostali popierają je respondenci identyfikujący się z prawicą (64%), a w potencjalnych elektoratach – wyborcy PiS (72%). Natomiast z dezaprobatą odnosi się do tego pomysłu większość badanych o poglądach lewicowych (53% odrzuca tę propozycję), a w elektoratach największych partii politycznych – prawie dwie trzecie sympatyków PO (64%).

Tabela 1

Potencjalne elektoraty*	Pojawiła się propozycja ograniczenia do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta. Oznacza to, że osoba, która dwa razy pełniła tę funkcję, nie mogłaby kandydować w kolejnych wyborach. Czy uważa Pan(i), że jest to:		
	dobry pomysł	zły pomysł	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	72	21	7
Kukiz'15	59	38	4
Nowoczesna	40	52	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	40	57	3
Platforma Obywatelska	27	64	9
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	54	34	12
Niezamierzający brać udziału w wyborach	44	44	12

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Większość badanych uważa, że ograniczenie do dwóch kadencji możliwości sprawowania urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć nowych władz – wybranych w najbliższych wyborach (57%). Pogląd, że proponowane zmiany powinny dotyczyć obecnie pełniących te funkcje, wyraża o połowę mniejsza grupa respondentów (29%).

Opinie w tej sprawie bardzo wyraźnie różnicuje stosunek do samej propozycji ograniczenia liczby kadencji władz wykonawczych w samorządach. Zdecydowana większość (72%) badanych, którzy sprzeciwiają się temu pomysłowi, uważa, że zmiany te powinny dotyczyć dopiero nowych władz, wybranych w najbliższych wyborach samorządowych. Z kolei opinie ankietowanych popierających wprowadzenie ograniczenia liczby kadencji są podzielone.

Tabela 2

Pojawiła się propozycja ograniczenia do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta. Oznacza to, że osoba, która dwa razy pełniła tę funkcję, nie mogłaby kandydować w kolejnych wyborach. Czy uważa Pan(i), że jest to:	Czy ograniczenie do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć:		
	osób obecnie pełniących te funkcje	wójtów, burmistrzów i prezydentów wybranych w najbliższych wyborach samorządowych	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– dobry pomysł	45	49	6
– zły pomysł	13	72	14
Trudno powiedzieć	10	39	51

Ponadto można zauważyć, że przekonanie, iż ograniczenie liczby kadencji powinno dotyczyć osób obecnie sprawujących władzę, częściej niż pozostali wyrażają najmłodszy respondenci oraz badani identyfikujący się z prawicą. W potencjalnych elektoratach najwięcej zwolenników pogląd ten uzyskuje wśród wyborców PiS. Natomiast opinię, że zmiany te powinny dotyczyć dopiero władz wybranych w najbliższych wyborach samorządowych, stosunkowo często formułują absolwenci wyższych uczelni, badani zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych, ankietowani o relatywnie wysokich dochodach *per capita*, a także osoby identyfikujące się z lewicą (zob. tabele aneksowe). W elektoratach największych partii politycznych opinia ta wyrażana jest przez zdecydowaną większość zwolenników Nowoczesnej, PO, ruchu Kukiz'15 oraz SLD.

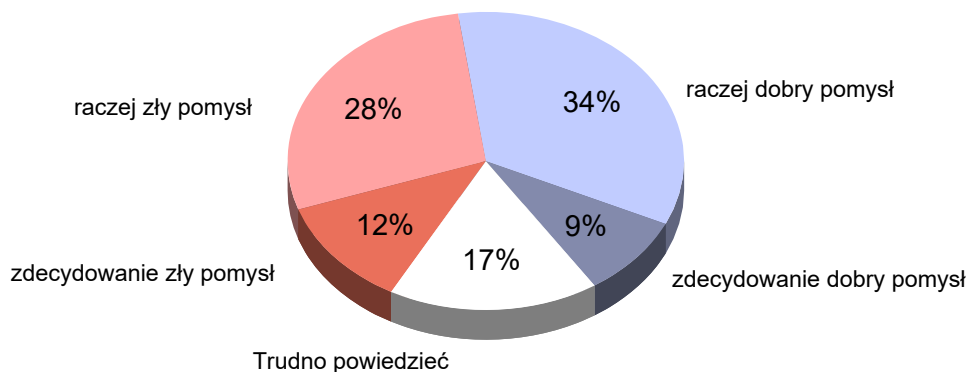
Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Czy ograniczenie do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć:		
	osób obecnie pełniących te funkcje	wójtów, burmistrzów i prezydentów wybranych w najbliższych wyborach samorządowych	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	46	41	13
Kukiz'15	19	74	7
Platforma Obywatelska	18	73	10
Nowoczesna	18	74	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	14	66	20
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	29	56	15
Niezamierzający brać udziału w wyborach	26	59	15

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Interesowało nas również, jak badani odnoszą się do propozycji, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wójtów, burmistrzów, prezydentów miast wydłużyć czas ich trwania z czterech do pięciu lat. Opinie Polaków w tej sprawie są podzielone – propozycja ta tylko nieznacznie częściej jest popierana niż odrzucana (43% wobec 40%). Relatywnie wysoki odsetek badanych nie ma zdania na ten temat (17%).

RYS. 3. Jest też propozycja, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (do dwóch) wydłużyć czas jej trwania z czterech do pięciu lat. Czy uważa Pan(i), że jest to:

Pomysł ten częściej popierany jest przez respondentów identyfikujących się z prawicą i politycznym centrum (po 47%) niż utożsamiających się z lewicą (42%), a najrzadziej przez badanych niemających sprecyzowanych poglądów politycznych (34%). W potencjalnych elektoratach spotyka się on z największą aprobatą zwolenników PiS, natomiast najwięcej przeciwników ma wśród sympatyków PO.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty*	Jest też propozycja, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (do dwóch) wydłużyć czas jej trwania z czterech do pięciu lat. Czy uważa Pan(i), że jest to:		
	dobry pomysł	zły pomysł	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość	49	36	15
Nowoczesna	44	39	17
Sojusz Lewicy Demokratycznej	43	37	20
Kukiz'15	42	39	19
Platforma Obywatelska	42	47	11
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	42	35	23
Niezamierzający brać udziału w wyborach	39	42	19

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Polacy są podzieleni w opiniach na temat ograniczenia do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta, niemniej jednak aprobujący ten pomysł

przeważają nad oponentami. Stanowisko w tej sprawie w znacznej mierze zależy od poglądów politycznych. Propozycja ta popierana jest najczęściej przez osoby identyfikujące się z prawicą oraz zwolenników PiS. Ponad połowa badanych uważa, że ograniczenie liczby kadencji nie powinno dotyczyć obecnych władz, lecz dopiero tych, które będą wybrane w najbliższych wyborach samorządowych. Natomiast pomysł, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast wydłużyć czas ich trwania z czterech do pięciu lat, ma mniej więcej tylu zwolenników co przeciwników.

Opracowała

Małgorzata OMYŁA-RUDZKA

A N E K S

Tabela 1

		Pojawiła się propozycja ograniczenia do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta. Oznacza to, że osoba, która dwa razy pełniła tę funkcję nie mogłaby kandydować w kolejnych wyborach. Czy uważa Pan(i), że jest to:			Liczba osób
		dobry pomysł	zły pomysł	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	40	9	1016
Płeć	Mężczyźni	53	40	7	480
	Kobiety	50	39	11	536
Wiek	18-24 lata	61	33	5	78
	25-34	58	30	12	199
	35-44	41	53	7	192
	45-54	51	42	7	155
	55-64	55	38	8	183
	65 lat i więcej	47	40	13	209
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	37	9	404
	Miasto do 19 999	48	41	11	127
	20 000 - 99 999	49	43	8	236
	100 000 - 499 999	56	37	8	165
	500 000 i więcej mieszk.	42	47	11	83
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	50	39	11	200
	Zasadnicze zawodowe	56	34	9	248
	Średnie	52	42	7	311
	Wyższe	47	43	10	257
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	44	8	96
	Średni personel, technicy	55	39	6	51
	Pracownicy adm.-biurowi	42	45	13	69
	Pracownicy usług	63	28	10	58
	Robotnicy wykwalifikowani	56	36	8	112
	Robotnicy niewykwalifik.	43	51	6	47
	Rolnicy	69	30	1	47
	Pracujący na własny rach.	42	51	8	51
	Bezrobotni	48	42	10	73
	Emeryci	48	41	11	253
	Renciści	53	34	13	47
	Uczniowie i studenci	57	41	1	50
	Gospodynie domowe i inni	57	28	14	63
		Gospodynie domowe i inni	57	28	14
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	47	7	132
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	58	35	7	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	40	9	272
	prywatnym gosp. rolnym	65	35		40
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	55	38	7	125
	Od 650 zł do 999 zł	60	33	6	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	56	35	9	162
	Od 1400 zł do 1999 zł	45	48	7	152
	2000 zł i więcej	48	45	7	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	44	8	104
	Średnie	53	37	10	423
	Dobre	50	42	8	489
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	57	38	5	47
	Raz w tygodniu	56	35	8	425
	1-2 razy w miesiącu	47	40	13	191
	Kilka razy w roku	46	44	9	236
	W ogóle nie uczestniczy	45	48	6	107
Poglądy polityczne	Lewica	41	53	6	179
	Centrum	45	47	8	272
	Prawica	64	27	8	322
	Trudno powiedzieć	49	38	13	228

Tabela 2

		Czy ograniczenie do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć osób obecnie pełniących te funkcje, czy też powinno dotyczyć dopiero wójtów, burmistrzów i prezydentów wybranych w najbliższych wyborach samorządowych?			Liczba osób
		Ograniczenie do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć już obecnie pełniących funkcje	Ograniczenie do dwóch kadencji możliwości pełnienia urzędu wójta, burmistrza i prezydenta miasta powinno dotyczyć dopiero wójtów, burmistrzów i prezydentów wybranych w najbliższych wyborach samorządowych	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		29	57	14	1010
Płeć	Mężczyźni	31	58	12	479
	Kobiety	28	57	15	531
Wiek	18-24 lata	37	52	11	78
	25-34	34	56	10	199
	35-44	29	57	13	191
	45-54	27	58	16	155
	55-64	28	59	13	183
	65 lat i więcej	25	59	16	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	55	14	401
	Miasto do 19 999	25	62	13	127
	20 000 - 99 999	31	55	15	236
	100 000 - 499 999	30	60	10	164
	500 000 i więcej mieszk.	24	63	13	82
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	32	53	15	197
	Zasadnicze zawodowe	28	56	17	248
	Średnie	30	56	14	309
	Wyższe	28	63	8	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	54	11	95
	Średni personel, technicy	28	72		51
	Pracownicy adm.-biurowi	26	56	18	69
	Pracownicy usług	33	57	10	58
	Robotnicy wykwalifikowani	37	50	14	112
	Robotnicy niewykwalifik.	29	62	10	47
	Rolnicy	34	59	7	47
	Pracujący na własny rach.	19	70	11	51
	Bezrobotni	26	55	19	73
	Emeryci	24	61	15	250
	Renciści	29	51	20	46
	Uczniowie i studenci	40	54	6	50
	Gospodynie domowe i inni	32	45	23	63
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	24	67	9	131
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	57	6	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	33	53	14	272
	prywatnym gosp. rolnym	38	56	6	40
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	30	56	14	124
	Od 650 zł do 999 zł	34	55	11	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	30	55	15	162
	Od 1400 zł do 1999 zł	27	65	8	151
	2000 zł i więcej	30	62	8	184
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	43	27	104
	Średnie	32	55	13	422
	Dobre	27	62	11	484
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	29	46	25	47
	Raz w tygodniu	32	55	13	423
	1-2 razy w miesiącu	25	64	11	188
	Kilka razy w roku	27	61	12	236
	W ogóle nie uczestniczy	32	50	18	107
Poglądy polityczne	Lewica	20	67	13	179
	Centrum	28	63	9	271
	Prawica	39	49	12	320
	Trudno powiedzieć	26	54	21	227

Tabela 3

		Jest też propozycja, by wraz z ograniczeniem liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (do dwóch) wydłużyć czas jej trwania z czterech do pięciu lat. Czy uważa Pan(i), że jest to:			Liczba osób
		dobry pomysł	zły pomysł	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	40	17	1012
Płeć	Mężczyźni	41	45	14	479
	Kobiety	44	36	20	532
Wiek	18-24 lata	45	42	13	78
	25-34	33	48	19	199
	35-44	50	38	12	192
	45-54	43	43	14	153
	55-64	43	39	18	183
	65 lat i więcej	43	33	24	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	41	15	402
	Miasto do 19 999	47	34	19	127
	20 000 - 99 999	42	41	17	235
	100 000 - 499 999	42	40	17	165
	500 000 i więcej mieszk.	32	44	24	82
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	41	37	22	197
	Zasadnicze zawodowe	47	40	13	248
	Średnie	45	41	14	311
	Wyższe	37	42	21	256
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	38	36	26	96
	Średni personel, technicy	46	42	12	51
	Pracownicy adm.-biurowi	27	52	21	69
	Pracownicy usług	45	38	18	58
	Robotnicy wykwalifikowani	40	50	9	112
	Robotnicy niewykwalifik.	60	31	9	47
	Rolnicy	55	35	10	47
	Pracujący na własny rach.	31	50	18	51
	Bezrobotni	41	40	19	71
	Emeryci	43	36	21	250
	Renciści	47	38	15	47
	Uczniowie i studenci	42	40	19	50
Gospodynie domowe i inni	49	37	13	63	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	40	18	132
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	46	10	81
	sekt. pryw. poza rolnict.	38	45	17	272
	prywatnym gosp. rolnym	55	33	12	40
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	48	39	13	125
	Od 650 zł do 999 zł	46	44	9	142
	Od 1000 zł do 1399 zł	46	38	15	162
	Od 1400 zł do 1999 zł	46	37	17	151
	2000 zł i więcej	45	41	14	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	43	40	17	102
	Średnie	38	43	19	423
	Dobre	46	38	16	486
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	38	17	47
	Raz w tygodniu	45	37	18	423
	1-2 razy w miesiącu	42	40	18	189
	Kilka razy w roku	41	44	15	236
	W ogóle nie uczestniczy	38	45	17	106
Poglądy polityczne	Lewica	42	45	13	178
	Centrum	47	40	13	272
	Prawica	47	35	18	321
	Trudno powiedzieć	34	43	23	226